

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST WERKGELEGENHEID, ARBEID EN SOCIAAL OVERLEG
ALGEMENE DIRECTIE VAN DE COLLECTIEVE ARBEIDSBETREKKINGEN**

Directie van de analyse en de evaluatie van de CAO's

Beheerder :Daniëlla Pierreux

**Overzicht sectorale CAO's vakbondsafvaardiging gesloten in uitvoering van CAO nr.5 van de Nationale Arbeidsraad
Situatie op 14 november 2008**

Nummer	Benaming	CAO	Oprichtingsvoorwaarden	
			minimum personeelssterkte	syndicalisatie graad
101	Gemengde Mijncommissie	15/09/1976 (4376)	nihil	nihil
102.01	Hardsteengroeven (Henegouwen)	02/03/1999 (50924)	6 arbeiders	nihil
102.02	Hardsteengroeven (Luik& Namen)	03/05/1999 (51838) 13/03/2001 (57375)	20 arbeiders 51 arbeiders < 50 arbeiders: aanduiding 2 vakbondswoordvoerders (1 per organisatie) per geografische zone	nihil
102.04	zandsteen- en kwartsietgroeven (uitgezonderd kwartsietgroeven Waals-Brabant)	03/05/1999 (51842) 13/03/2001 (57371)	20 arbeiders 51 arbeiders < 50 arbeiders: aanduiding 2 vakbondswoordvoerders (1 per organisatie) per geografische zone	nihil
102.05	porseleinaarde- en zandgroeven (Waals-Brabant, Henegouwen, Luik, Luxemburg en Namen)	09/06/1982 (8565)	12 arbeiders	nihil
102.06	grint- en zandgroeven (Antwerpen, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Limburg, Vlaams-Brabant)	26/06/2001 (58908)	8 werknemers	10 %
102.07	kalksteen-groeven, cementfabrieken en kalkovens van Doornik	15/06/1999 (54013)	nihil	nihil
102.08	marmergroeven en -zagerijen op het gehele grondgebied	26/08/1974 (3130) 10/08/1995 (40481)	nihil	nihil
104	ijzernijverheid	24/07/1974 (3033)	nihil	nihil
105	non-ferro metalen	01/06/1976 (3909)	40 arbeiders	nihil
106	cementbedrijf	11/08/1972	26 arbeiders	nihil
106.02	betonindustrie	04/05/2001 (58218)	6 arbeiders	nihil
106.03	vezelcement	13/05/1981 (7335)	26 arbeiders	nihil
109	kleding-en confectiebedrijf	07/05/1976 (3872) 26/05/2003 (70717)	30 arbeiders	nihil
110	textielverzorging	01/10/2007 (85754) <u>Toepassingsgebied:</u> Ondernemingen met 40 of meer werknemers	Indien 40 en < 50 en geen OR, geen CPBW: mits akkoord van minstens de helft van arbeiders	nihil

Nummer	Benaming	CAO	Oprichtingsvoorwaarden	
			minimum personeelssterkte	syndicalisatie graad
111.01*	industriële metaalbewerkingsondernemingen	19/02/1973(1775) 07/04/2003 (66558)	40 arbeiders 20 tot 40 arbeiders: op vraag van meerderheid van arbeiders	nihil
111.02*	ambachtelijke metaalbewerkingsondernemingen	19/02/1973(1775) 07/04/2003 (66558)	40 arbeiders 20 tot 40 arbeiders: op vraag van meerderheid van arbeiders	nihil
111.03*	ondernemingen welke bruggen en gebinten monteren	07/07/2003 (67098)	40 arbeiders 10 tot 40 arbeiders: op vraag van meerderheid van arbeiders	nihil
112	garagebedrijf	21/06/2007 (84586)	* Indien geen opstart procedure sociale verkiezingen: 15 arbeiders + op verzoek van 25 % van de arbeiders * minstens 15 arbeiders en <50: op verzoek van 25 % van de arbeiders	nihil
113	ceramiekbedrijf	21/06/1972 (3727)	50 arbeiders 25 tot 49 arbeiders: mits akkoord van werkgever	nihil
114	steenbakkerij	03/08/1972(3945)	20 arbeiders	nihil
115	glasbedrijf	09/08/1972 (4214) 10/06/1999 (51793) 19/10/2005 (80493) 24/04/2007 (85035)	40 arbeiders < 40 arbeiders: mits akkoord werkgever of bij ontstentenis daarvan, indien de meerderheid van de werklieden de wens daartoe uitbrengt via stemming	nihil
116	scheikundige nijverheid	12/02/2008 (87319)	30 arbeiders	
117	petroleumnijverheid en -handel	09/03/1949 20/03/2008 (88444)	10 arbeiders	
118	voedingsnijverheid	24/07/2003 (67028) 27/04/2005 (75902) 04/07/2007 (84310)	25 werknemers	<ul style="list-style-type: none"> • 20 tot 75 arbeiders: minstens ½ georganiseerde arbeiders • > dan 75 arbeiders: minstens 1/3 georganiseerde arbeiders

Nummer	Benaming	CAO	Oprichtingsvoorwaarden	
			minimum personeelssterkte	syndicalisatie graad
119	handel in voedingswaren	27/08/2007 (84949)	50 werknemers waarvan ten minste 20 arbeiders 20 tot 149 arbeiders 150 arbeiders en meer	1/3 georganiseerde werklieden met minimum 10 minimum 50 georganiseerde werklieden
120	textielnijverheid en het breiwerk	03/05/1972 (1279) 02/04/1999 (50684)	30 arbeiders	
120.02	vlasbereiding	23/12/1988 (21755)	35 arbeiders	50 %
120.03	handel in zakken in jute of in vervangingsmaterialen	22/12/1971 (1047) 18/06/2001(60760)	30 arbeiders	
121	schoonmaak	19/06/2003 (67402) 09/08/2005 (76443)	20 arbeiders	nihil
124	bouwbedrijf	10/11/2005(77421) 29/01/2004 (71692) 21/06/2007 (85053)	30 arbeiders	minstens 10 % (van die 30 arbeiders) moet lid zijn van 1 van de ondertekenende quorum van 10 % is vereist voor iedere vakorganisatie die wil deelnemen aan samenstelling van vakbondsafvaardiging
125.02	zagerijen en aanverwante nijverheden	01/10/1996 (42818)	30 arbeiders	40 %
126	stoffering en de houtbewerking	26/03/2003 (66573)	20 arbeiders	25 %
127	handel in brandstoffen	21/03/1978	30 arbeiders	nihil
128	huiden- en lederbedrijf en vervangingsproducten	11/04/1974	nihil	10 %
129	voortbrenging van papierpap, papier en karton	10/10/1977 (4736)	nihil	nihil
130	drukkerij-, grafische kunst- en dagbladbedrijf	14/05/1980 (6407)	- dagblad: nihil - andere: 5 werknemers	nihil
133	tabaksbedrijf	24/06/2005 (76273) 27/04/2005(78226) 29/01/2008 (87945)	100 werklieden 40 werklieden	nihil
136	papier- en kartonbewerking	18/04/1997 (44385)	21 arbeiders	nihil
140.01* 140.02* 140.03*	openbare en speciale autobusdiensten en autocardiensten	28/02/1977 (4317)	25 arbeiders	nihil
140.04.09*	goederenvervoer goederenbehandeling door derden	28/06/2007 (84273)	30 werklieden + op vraag van 25 %	nihil

Nummer	Benaming	CAO	Oprichtingsvoorwaarden	
			minimum personeelssterkte	syndicalisatie graad
140.08 *	afhandeling luchthavens	13/06/2005 (75647)	30 werklieden + op vraag van 25 %	nihil
142.01	terugwinning van metalen	26/06/2007 (83834)	40 werklieden < 40: facultatieve oprichting	nihil
142.02	terugwinning van lompen	27/06/1974 (2906)	20 werklieden	nihil
142.03	terugwinning papier	14/09/2005 (76750)	40 arbeiders < 40 arbeiders: facultatieve oprichting	
142.04	terugwinning allerlei producten	10/05/2005(74918)	35 arbeiders < 35 arbeiders: facultatieve oprichting	
144	landbouw	27/07/2001 (62235)	50 werklieden	1/3
145	tuinbouwbedrijf	08/05/2001 (61931)	50 werklieden	1/3
148.01	haarsnijderijen	22/03/1961	30 werklieden indien minder dan 30: op verzoek van 50 %	nihil
149.01	elektriciens: installatie en distributie	27/06/2007 (83909) 27/06/2007 (83910)	<u>50 en meer werknemers</u> 50 arbeiders <u>< 50 werknemers en minstens 35 werknemers (waarvan minstens 30 arbeiders) :</u> *ondernemingen met CPBW: 35 werknemers *ondernemingen zonder CPBW 35 werknemers + op verzoek van 50 %	nihil
149.02	koetswerk	26/05/2005 (76429)	15 arbeiders	nihil
149.03	edele metalen	26/05/2005 (75981)	10 werklieden ondernemingen met < dan 20 arbeiders: meest betrokken representatieve WN-organisaties bericht Voorzitter PSC waar syndicale macht bestaat die VA rechtvaardigt	nihil
149.04	metaalhandel	21/06/2007 (85009)	15 werklieden + verzoek van 25 % indien geen sociale verkiezingen hebben plaatsgevonden	nihil
150	gewoon pottengoed in potaarde	26/10/1972 (2020)	6 werklieden	nihil
152	gesubsidieerde inrichtingen vrij onderwijs	27/10/1980 (6907)	10 werklieden	nihil
202	bedienden uit de kleinhandel in voedingswaren	27/08/2007 (84928) uitgezonderd PSC 202.01	10 bedienden	nihil

Nummer	Benaming	CAO	Oprichtingsvoorwaarden	
			minimum personeelssterkte	syndicalisatie graad
203	bedienden uit de hardsteengroeven	08/02/1972 (1357) 20/06/2006 (80335)	10 bedienden	nihil
204	bedienden uit de porfier-groeven van Lessen, van Bierk-bij-Halle en van Quenast	13/07/1972 (1487)	nihil	
205	bedienden van de steenkolenmijnen	10/11/1972	30 bedienden	nihil
207	bedienden uit de scheikundige nijverheid	04/05/1999 (51067)	30 bedienden + op verzoek van 25 %	
209	bedienden der metaal-fabrikatennijverheid	06/02/1996 (41196)	50 bedienden : < dan 50 :	25 % minimum 20 georganiseerde bedienden
210	bedienden ijzernijverheid	22/07/1953 niet in uitvoering van CAO n°5	50 bedienden :	25 %
211	bedienden petroleumnijverheid en -handel	21/12/1973 (2500)	10 bedienden	nihil
214	bedienden textielnijverheid en het breiwerk	04/06/1973 (1994)	35 bedienden + 17 leden moeten schriftelijk verzoek richten aan werkgever	
215	bedienden van het kleding- en confectiebedrijf	02/06/1975 (3379)	25 bedienden + 15 bedienden moeten schriftelijk verzoek richten aan werkgever	
217	casinobedienden	12/10/1989 (24390)	nihil	30 % met minimum van 14 gesyndikeerde leden
218	Aanvullend Nationaal Paritair Comité voor de bedienden	09/07/1997 (47183) 16/01/2003 (65265) 15/05/2003 (67703) 08/07/2004 (72141) 17/02/2005 (74738) 16/06/2005 (75683)	50 bedienden: 25 bedienden tot 50:	tenminste 25% gesyndikeerde bedienden met minimum 17 gesyndikeerde bedienden tenminste 17 gesyndikeerde bedienden
219	erkende controle-organismen	19/02/2008 (87294)	50 bedienden 25 tot 49 bedienden:	tenminste 25 % gesyndikeerde bedienden met minimum 20 gesyndikeerde bedienden op vraag meerderheid bedienden
220	bedienden voedingsnijverheid	16/02/1993 (32251)	50 en meer bedienden: van 25 tot 50 bedienden:	tenminste 25 % gesyndikeerde bedienden met minimum van 12 gesyndikeerde bedienden. Tenminste 12 gesyndikeerde bedienden
221	bedienden uit de papierijverheid	01/09/1977 (4671)	20 - 50 bedienden	25 %

Nummer	Benaming	CAO	Oprichtingsvoorwaarden	
			minimum personeelssterkte	syndicalisatie graad
222	bedienden van de papier- en kartonbewerking	28/06/1993 (33621)	> 50 bedienden: 25 tot 50 bedienden:	tenminste 25 % gesyndikeerde bedienden met minimum van 17 gesyndikeerde bedienden. tenminste 17 gesyndikeerde bedienden
224	bedienden non-ferro metalen	31/03/1995 (37818) 11/05/1999 (51062)	50 bedienden en meer 25 tot 50 bedienden:	tenminste 25 % gesyndikeerde bedienden met minimum van 17 gesyndikeerde bedienden. tenminste 17 gesyndikeerde bedienden
225	bedienden van de inrichtingen gesubsidieerd vrij onderwijs	23/06/1981	nihil	nihil
226	bedienden uit de internationale handel, het vervoer en de logistiek	02/03/1998 (47673) 07/05/2001 (57388) 22/05/2007 (83182)	13 bedienden 10 bedienden	25 % gesyndikeerde bedienden met minimum 13 10
227	audiovisuele sector	24/05/2005 (75380)	10 bedienden < 25: mits akkoord van 1/3 van alle werknemers-minimum 4 WN's	
302	hotelbedrijf	27/08/2001 (58954)	50 werknemers	20 %
303.01	filmproductie	06/11/1979	nihil	
303.02	verdeling van films	06/11/1979	nihil	
303.03	exploitatie van bioscoopzalen	29/01/2002 (29739)	15 werknemers	
306	verzekeringswezen	05/12/1977 04/02/2002 (61393) 06/03/2006 (79876)	100 werknemers 50 tot 99 werknemers: indien C.P.B.W. bestaat	
307	makelarij en verzekeringsagentschappen	11/04/1973 (2033) 20/10/2003 (68566)	25 tot 49 werknemers: > 50 werknemers:	30 % georganiseerde werknemers (handtekeninglijst) nihil
308	maatschappijen voor hypothecaire leningen, sparen en kapitalisatie	22/03/1994 (35668) 18/06/1999 (52522) 20/01/2004(70336) 19/09/2001(60510)	50 werknemers elke werkgever met minder dan 50 werknemers kan initiatief nemen	25 % met minimum van 17 georganiseerde werknemers

Nummer	Benaming	CAO	Oprichtingsvoorwaarden	
			minimum personeelssterkte	syndicalisatie graad
310	banken	06/07/1972 10/01/1974	50 werknemers	
311	grote kleinhandelszaken	27/08/2007 (84974) directiepersoneel uitgesloten	50 werknemers	25 %
312	warenhuizen	30/06/2003(68498)	10 werknemers	25 %
314	kappersbedrijf en schoonheidszorgen	24/09/2007 (86122)	20 werknemers	
315.01	luchtvaart- maatschappij SABENA	05/02/1974 (2383) 07/07/1999 Flight Academy	nihil nihil	
315.02	luchtvaart- maatschappijen andere dan de N.V. SABENA	24/10/1975 (3616)	20 werknemers	nihil
317	bewakingsdiensten en of toezichtsdiensten (bedienden)	30/10/2003(70007)	5 bedienden	nihil
317	bewakingsdiensten en of toezichtsdiensten (arbeiders)	30/10/2003(70007)	5 arbeiders	nihil
318	diensten voor gezins- en bejaardenhulp services des aides familiales et des aides seniors	13/12/1977	20 werknemers	nihil
319	opvoedings- en huis- vestingsinrichtingen en –diensten	21/03/2000 (54872)	5 werknemers +verzoek van 50 % personeel(uitgezonderd directiepersoneel)	nihil
319.01	opvoedings- en huis- vestingsinrichtingen en diensten van de Vlaamse Gemeenschap	01/07/1998 (49148)	10 werknemers + op verzoek van 50 % van de WN's (uitgezonderd directiepersoneel)	nihil
319.02	opvoedings- en huis- vestingsinrichtingen van de Franse Gemeenschap Waalse Gewest en Duitstalige Gemeenschap	12/10/2006 (81190)	5 + op verzoek van 50 % van de WN's indien < 20 WN's < 5 WN's : referendumsysteem mogelijk > 19 werknemers: 75 % heeft gestemd + op verzoek van 50 %	nihil
321	groothandelaars- verdelers in geneesmiddelen	17/06/1994 (36350)	25 tot 49 : 50 en meer :	minimum 15 georganiseerde W.N.'s 25 % met minimum van 17 georganiseerde werknemers
322	uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of – diensten leveren	27/11/1981	volgens aantal aangegeven dagen aan R.S.Z.	nihil

Nummer	Benaming	CAO	Oprichtingsvoorwaarden	
			minimum personeelssterkte	syndicalisatie graad
322.01	erkende ondernemingen die buurtwerken of – diensten leveren	18/07/2007 (84917)	20 werknemers	1/3 van de werknemers moeten aangesloten zijn
323	beheer van gebouwen en dienstboden	03/06/2004 (72006)	> 50 werknemers: Van 25 tot 50 werknemers	minimum 25 % georganiseerde WN's met minimum van 17 georganiseerde WN's minimum 17 georganiseerde WN's
326	gas- en elektriciteits-bedrijf	02/03/1989 (22408)	> 10 werknemers	10 gesyndikeerde personeelsleden
327	beschutte werkplaatsen en de sociale werkplaatsen	28/06/1993 (33708) 21/01/2002(62482) Waals Gewest 19/02/2003(66257) Sociale werkplaatsen	50 werknemers: 35 werknemers: 25 werknemers:	nihil
327.01	Beschutte werkplaatsen gesubsidieerd door Vlaamse Gemeenschap of door Vlaamse Gemeenschapscommissie+ Sociale werkplaatsen erkend/ gesubsidieerd door Vlaamse Gemeenschap	02/02/2005 (74126)	35 werknemers	
328.02	stads- en streekvervoer van het Waalse Gewest	21/12/1995 20/04/2001 (57358)	nihil	10 %
329	socio-culturele sector	31/03/1999 (51079)	20 werknemers + verzoek van 50 % van de werknemers	nihil

Nummer	Benaming	CAO	Oprichtingsvoorwaarden	
			minimum personeelssterkte	syndicalisatie graad
330	gezondheidsdiensten en gezondheidsinrichtingen	Bijzondere CAO 10/09/2007 (85666) 08/06/1972 (1478) 30/06/2006 (83938) toepassingsgebied: ondernemingen met < 50 werknemers	50 personeelsleden + verzoek van 50 % van personeel minimum aantal personeelsleden 6 maanden voor aanvraag tot oprichting: <ul style="list-style-type: none"> • 40 vanaf 01/10/ 2007 • 30 vanaf 01/10/2008 • 20 vanaf 01/10/ 2009 + op aanvraag van 50 % van het personeel van de instelling	
331	Vlaamse Welzijns-en gezondheidssector	Bijzondere CAO 16/10/2007 (85879) 08/06/1972 (1478) 30/06/2006 (83938) toepassingsgebied: ondernemingen met < 50 werknemers	50 personeelsleden + verzoek van 50 % van personeel minimum aantal personeelsleden 6 maanden voor aanvraag tot oprichting: <ul style="list-style-type: none"> • 40 vanaf 01/10/ 2007 • 30 vanaf 01/10/2008 • 20 vanaf 01/10/ 2009 + op aanvraag van 50 % van het personeel van de instelling	
332	Franstalige en Duitstalige welzijns-en gezondheidssector	07/12/2007 (86809) 07/12/2007 (89333) 07/12/2007 (86811)		

* officieuze subsectoren – sous-secteurs officieux